

Julistus ”venäläinen maailma” (*Russkij mir*) -opetuksesta

”Rukoilkaamme Herralta koko maailmalle rauhaa, pyhille Jumalan seurakunnille kestävyyttä ja kaikkien yhdistymistä.” - Jumalallinen liturgia

Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 on muodostanut historiallisen uhan ortodoksisen kristillisen perinteen kansoille. Tätäkin huolestuttavampaa ortodoksisille uskovaisille on se, että Venäjän ortodoksisen kirkon vanhimmat piispat ovat kieltäytyneet myöntämästä hyökkäyssotaa ja ovat sen sijaan puhuneet epämääräisesti rauhan tarpeesta Ukrainan hiljattaisten ”tapahtumien” tai ”vihamielisyyksien” yhteydessä. Samalla he ovat korostaneet ukrainalaisten ja venäläisten veljeyttä osana ”pyhää Rusia”, syyttäneet väkivallasta pahaa ”länttä” ja jopa ohjanneet yhteisöjään rukoilemaan vihanpitoa rohkaisevalla tavalla.

Monen Moskovan patriarkaatin hierarkin tuki presidentti Vladimir Putinin sodalle Ukrainaa vastaan kumpuaa tietynä ortodoksisesta etnofylettisestä uskonnollisesta fundamentalismista, joka on luonteeltaan totalitaristista ja jota kutsutaan nimellä *Russkij mir* tai *venäläinen maailma*. Tämä on väärää opetusta, joka vetoaa moneen ortodoksisessa kirkossa ja jota ovat käyttäneet hyväkseen myös äärioikeistolaiset ryhmät sekä katolilaiset ja protestanttiset fundamentalistit.

Presidentti Vladimir Putinin ja Moskovan patriarkka Kirillin (Gundjajev) puheet ovat toistuvasti vedonneet ja kehittäneet *venäläisen maailman* ideologiaa viimeisten 20 vuoden ajan. Venäjän liitettyä Krimin itseensä ja aloitettua sijaissodan Ukrainassa Donbassin alueella vuonna 2014 ovat Putin ja patriarkka Kirill aina täysimittaisen sodan alkamiseen asti ja sen jälkeenkin käyttäneet *venäläisen maailman* ideologiaa pääasiallisena oikeutuksen lähteenään valloitus sodalle. Tämä ideologia opettaa, että on olemassa ylikansallinen venäläinen kulttuuripiiri tai sivilisaatio, jota kutsutaan pyhäksi Venäjäksi tai pyhäksi Rusiksi, ja tähän piiriin kuuluvat Venäjä, Ukraina ja Valko-Venäjä (joskus myös Moldova ja Kazakstan). Lisäksi se käsittää myös etniset venäläiset ja venäjänkieliset kaikkialla maailmassa. Ideologian mukaan tällä ”venäläisellä maailmalla” on yksi yhteinen poliittinen keskus (Moskova), yhteinen hengellinen keskus (Kiova koko Rusin ”äitinä”), yhteinen kirkko (Venäjän ortodoksinen kirkko ja Moskovan patriarkaatti) sekä yhteinen patriarkka (Moskovan patriarkka), joka toimii ”sinfoniassa” yhteisen presidentin tai kansallisen johtajan (Putin) kanssa hallitessaan tätä venäläistä maailmaa sekä pitäen yllä sen yhteistä erityislaatuista hengellisyyttä, moraalikäsitystä ja kulttuuria.

Opetukseen kuuluu myös, että tämän ”venäläisen maailman” vastassa seisoo rappeutunut länsi, jota johtavat Yhdysvallat ja Länsi-Euroopan valtiot. Nämä tahot ovat antautuneet ”liberalismille”, ”globalisaatiolle”, ”kristianofobialle”, pride-kulkuein ajettaville ”homoseksuaalien oikeuksille” sekä ”militantille maallistumiselle”. Näiden tahojen yläpuolella ja niitä vastaan, mukaan lukien ne ortodoksit, jotka ovat ajautuneet skismaan ja harhaan (kuten ekumeeninen patriarkka Bartolomeos ja muut häntä kannattavat paikalliset ortodoksikirkot), seisoo Moskovan patriarkaatti Vladimir Putinin rinnalla ortodoksisen opetuksen aitona puolustajana, mikä tulee ilmi perinteisten moraaliarvojen, tiukan ja joustamattoman traditiökäsityksen ja pyhän Venäjän kunnioittamisen kautta.

Aina patriarkka Kirillin kirkon johtoon asettamisesta alkaen vuonna 2009 ovat Moskovan patriarkaatin johtavat hahmot yhdessä Venäjän valtion puhemiesten kanssa toistuvasti vedonneet näihin periaatteisiin murentaakseen ortodoksisen yhteyden teologista pohjaa. Jonkin tietyn kansallisuuden ympärille rakentuvan ja muodostuvan Kirkon idea tuomittiin Konstantinopolin kokouksessa vuonna 1872. Etnofyletismien väärä opetus on ”venäläisen maailman” ideologian pohjana. Jos pidämme näitä vääriä periaatteita pätevinä, niin ortodoksinen kirkko lakkaa olemasta Jeesuksen Kristuksen evankeliumin, apostolien, Nikealais-konstantinopolilaisen uskontunnustuksen, ekumeenisten kirkolliskokousten ja kirkon isien kirkko. Ykseydestä tulee tällöin jo sisäsyntyisesti mahdotonta.

Näin ollen torjumme ”venäläisen maailman” harhaopin sekä Venäjän hallinnon häpeälliset toimet aloittaa sota Ukrainaa vastaan. Nämä toimet seuraavat tuosta halpamaisesta ja vailla puolustusta olevasta opetuksesta sekä Venäjän ortodoksisen kirkon silmien ummistamisesta, ja ovat perustavasti ei-ortodoksisia, ei-kristillisiä ja tekoja ihmiskuntaa vastaan, siis tekoja ihmisiä vastaan, jotka ovat ”vanhurskautetut”, ”valistetut” ja ”kastetut isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” (kastekaavaa mukaillen). Aivan kuten Venäjä valloittaa Ukrainaa, valloittaa patriarkka Kirillin Moskovan patriarkaatti ortodoksista kirkkoa, esimerkiksi nyt Afrikassa, synnyttäen eripuraa ja kiistoja, aiheuttaen lukemattomia niin fyysisiä kuin hengellisiä uhreja sekä vaarantaen uskovaisten pelastuksen.

Kun tarkastelemme Kirkolle tuhoisaa ja sen ja hajaantumista edistävää opetusta ”venäläisestä maailmasta”, olemme Herramme Jeesuksen Kristuksen evankeliumin ja hänen elävän ruumiinsa elävän perinteen, ortodoksisen kirkon, innoittamina valmiita julistamaan ja tunnustamaan seuraavat totuudet:

1. ”Minun kuninkuuteni ei ole tästä maailmasta. Jos se kuuluisi tähän maailmaan, minun mieheni olisivat taistelleet, etten joutuisi juutalaisten käsiin. Mutta minun kuninkuuteni ei ole peräisin täältä.” (Joh. 18:36)

Tunnustamme, että historian jumalallinen tarkoitus ja täyttymys, historian *telos*, on Herramme Jeesuksen Kristuksen tuleva valtakunta, oikeudenmukaisuuden, rauhan ja Pyhän Hengen ilon valtakunta, josta todistavat sekä pyhä Raamattu että isien arvovaltainen tulkinta. Tämä on se valtakunta, josta osallistumme ja saamme esimaun jokaisessa jumalallisessa liturgiassa: ”Siunattu on Isän, Pojan ja Pyhän Hengen valtakunta, nyt ja aina ja iankaikkisesti!” (jumalallinen liturgia). Tämä valtakunta on ortodoksien ja todellakin kaikkien kristittyjen ainoa perusta ja auktoriteetti. Jumalan ilmoitukselle ei ole muuta lähdeä eikä mitään muuta pohjaa ole sen enempää yhteiskunnalle, valtiolle, laille, henkilökohtaiselle identiteetille tai opetukselle, sillä ortodoksisuus elävän Kristuksen ruumiina on jotain mikä ilmoitetaan vain Jeesuksessa Kristuksessa ja Jumalan Hengessä, Kristuksen ja Hengen kautta ja Jumalan itsensä ilmoittamana.

Näin tuomitsemme epäortodoksisena ja hylkäämme kaiken opetuksen, joka pyrkii korvaamaan profeettojen näkemän, Kristuksen julistaman ja mukanaan tuoman, apostolien opettaman ja Kirkon viisauden vastaanottaman, isien dogmina asettaman ja jokaisessa pyhässä liturgiassa koetun valtakunnan jollakin tämän maailman valtakunnalla, olipa tämä sitten pyhä Rus, pyhä Bysantti tai mikä tahansa muu maallinen valtakunta. Nämä toiset valtakunnat anastavat Kristukselta vallan välittää valtakunta Jumalalle, Isälle (1. Kor. 15:24) ja kieltävät Jumalalta voiman pyyhkiä joka ainoa kyynel jokaisilta kasvoilta (Ilm. 21:4).

Tuomitsemme jyrkästi kaiken teologian, joka kieltää kristittyjen olevan tämän maailman pakolaisia ja siirtolaisia (Hepr. 13:14), sillä todellisuudessa ”me olemme taivaan kansalaisia, ja taivaasta me odotamme pelastajaksi Herraa Jeesusta Kristusta.” (Fil. 3:20) ja kristityt ”asuvat kukin omassa maassaan, mutta muukalaisina. He osallistuvat kaikkeen kansalaisten tapaan, mutta joutuvat kestäämään kaikkea kuin muukalaiset. Jokainen vieras maa on heidän isänmaansa, mutta jokainen isänmaa heille vieras.” (Kirje Diognetokselle, 5)

2. ”Antakaa siis keisarille mikä keisarille kuuluu ja Jumalalle mikä Jumalalle kuuluu” (Matt. 22:21)

Tunnustamme, että Jumalan valtakunnan lopullista voittoa odottaessa tunnistamme yksin herramme Jeesuksen Kristuksen perimmäisen vallan. Tässä ajassa maalliset hallitsijat tarjoavat rauhaa, jotta ihmiset voisivat viettää ”rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa” (jumalallinen liturgia). Silti millään valtiolla, maalla tai ihmiselämän järjestyksellä ei voi olla korkeampaa otetta meihin kuin Jeesuksella Kristuksella, jonka nimeen ”on kaikkien polvistuttava, kaikkien niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla” (Fil. 2:10).

Näin tuomitsemme ei-ortodoksiseksi ja hylkäämme kaiken opetuksen, joka tahtoo alistaa Jumalan valtakunnan, joka ilmenee yhdessä pyhässä Jumalan kirkossa, jollekin tämän maailman valtakunnalle etsien kirkollisia tai maallisia herroja, jotka voisivat meidät oikeuttaa ja pelastaa. Torjumme jyrkästi kaikki hallintomuodot, jotka jumaloivat valtiota (teokratian) ja imaisevat Kirkon itseensä riistäen siltä sen vapauden seisoa profeetallisesti kaikkea epäoikeudenmukaisuutta vastaan. Torjumme myös ne, jotka kannattavat kesaropapismia korvaamalla heidän perimmäisen kuuliaisuutensa ristiinnaulitulle ja ylösnousseelle Herralle millä tahansa valtaan verhoutuneella ja Jumalan voidelluksi itsensä julistamalla johtajalla, sanottiinpa häntä keisariksi, tsaariksi tai presidentiksi.

3. ”Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.” (Gal. 3:28)

Tunnustamme, että mikä tahansa ihmisen jaottelu ryhmiin rodun, uskonnon, kielen, etnisen taustan tai muun toissijaisen ihmiselämän ominaisuuden perusteella on tämän epätäydellisen ja synninalaisen maailman piirre, joka kuuluu patristisen perinteen mukaan ”lihan mukaan tehtäviin erotteluihin” (pyhä Gregorios Teologi, puhe 7.23). Näiden jaotteluiden pahuus näkyy siinä, että yksi ryhmä asetetaan muita ylemmäksi, mikä on täysin evankeliumin vastaista, sillä evankeliumin mukaan kaikki ovat yhtä ja tasaveroisia Kristuksessa, kaikkien on vastattava teoistaan Hänelle ja kaikilla on pääsy Hänen rakkauteensa ja anteeksiantoonsa, ei vain jonkin tietyn sosiaalisen tai etnisen ryhmän jäsenenä, vaan ihmispersoonina, jotka ovat luotu Jumalan kuvaksi ja kaltaisuudeksi (1. Moos. 1:26).

Näin tuomitsemme epäortodoksiseksi ja hylkäämme kaiken opetuksen, joka suo mille tahansa yksittäiselle paikalliselle, kansalliselle tai etniselle identiteetille erityisen jumalallisen perustan tai vallan, tai kuvailee jotakin tiettyä kulttuuria erityiseksi tai jumalalliseksi, olipa kyseessä kreikkalaiset, romanialaiset, ukrainalaiset tai mikä tahansa muu kansallisuus.

4. ”Teille on opetettu: ’Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi’. Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiciehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia.” (Matt. 5:43–45)

Herramme käskyä noudattaen **tunnustamme** pyhän Siluan Athosvuorelaisen sanoilla: ”Jumalan armo ei ole ihmisessä, joka ei rakasta vihollisiaan” ja että emme voi tuntea rauhaa ennen kuin rakastamme vihamiciehiämme. Sota itsessään on Kristuksen rakkauden lain äärimmäistä pettämistä.

Näin tuomitsemme epäortodoksisena ja hylkäämme kaiken opetuksen, joka yllyttää hajaannukseen, epäluuloon, vihaan ja väkivaltaan kansojen, uskontojen, tunnustusten, valtioiden tai maiden välillä. Edelleen tuomitsemme opetuksen, joka demonisoi tai yllyttää valtion tai yhteiskunnan ”toisina” pitämien demonisointiin, mukaan lukien ulkomaalaiset, poliittiset ja uskonnolliset toisinaajattelijat ja muut leimatut yhteiskunnan vähemmistöt. Hylkäämme kaiken manikealaisen ja gnostilaisen jaottelun, joka tahtoo nostaa pyhän ortodoksisen itäisen kulttuurin ja sen ortodoksiset kansat alhaisen ja moraalittoman ”lännen” yläpuolelle. On aivan erityistä pahuutta tuomita toisia valtioita kirkollisten ja liturgisten vetoomusten avulla ja näin esittää ortodoksisen kirkon jäsenet ja ortodoksiset kulttuurit hengellisesti pyhittyneinä verrattuina lihallisiin ja maallisiin ”heterodokseihin”.

5. ”Menkää ja tutkikaa, mitä tämä tarkoittaa: ’Armahtavaisuutta minä tahdon, en uhrimenoja.’ En minä ole tullut kutsumaan hurskaita, vaan syntisiä.” (Matt. 9:13; ks. Hoos. 6:6 ja Jes. 1:11–17)

Tunnustamme, että Kristus kutsuu meitä harjoittamaan henkilökohtaista ja yhteisöllistä hyväntekeväisyyttä köyhiä, nälkäisiä, kodittomia, pakolaisia, siirtolaisia, sairaita ja kärsiviä kohtaan ja etsimään oikeutta vainotuille, ahdistetuille ja hädänalaisille. Jos kieltäydymme lähimmäisemme kutsusta, jos sen sijaan todellakin hakkaamme ja ryöstämme ja jätämme lähimmäisemme kärsimään ja kuolemaan tien vereen (vertaus laupiaasta samarialaisesta Luuk. 10:25–37), niin tällöin emme ole Kristuksen rakkaudessa matkalla Jumalan valtakuntaan, vaan olemme tehneet itsestämme Kristuksen ja hänen Kirkkonsa vihollisia. Meitä ei kutsuta vain rukoilemaan rauhan puolesta, vaan aktiivisesti ja profeettallisesti nousemaan ja tuomitsemaan epäoikeudenmukaisuus, *tekemään rauhaa*, vaikka se maksaisi henkemme. ”Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heitä kutsutaan Jumalan lapsiksi.” (Matt. 5:9). Uhrin toimittaminen liturgiassa ja rukouksessa, samalla kieltäytyen *toimimasta* uhrauksen vaatimalla tavalla, tekee uhrauksesta oman tuomiomme, joka on ristiriidassa sen kanssa mitä Kristuksessa uhrataan (Matt. 5:22–26 ja 1. Kor. 11:27–32).

Näin tuomitsemme epäortodoksisena ja hylkäämme kaiken hengellisen ”kvietismin” ajamisen uskovaisten ja kirkkojen papiston keskuudessa aina korkeimmasta patriarkasta nöyrympään maallikkoon asti. Moitimme niitä, jotka rukoilevat rauhaa, vaikka samalla eivät aktiivisesti tee rauhaa joko pelosta tai uskon puutteesta.

6. ”Jos te pysytte uskollisina minun sanalleni, te olette todella opetuslapsiani. Te opitte tuntemaan totuuden, ja totuus tekee teistä vapaita.” (Joh. 8:31–32)

Tunnustamme, että Jeesus ei kutsunut opetuslapsiaan vain tuntemaan totuutta, vaan myös puhumaan totuutta: ”Kun myönnätte, sanokaa vain: ’Kyllä’, kun kiellätte, sanokaa: ’Ei.’ Enempi on pahasta.” (Matt. 5:37) Maailman toiseksi mahtavimman sotilasmahdin suorittama täysimittainen naapurimaan valloitusota ei ole vain ”sotilaallinen erityisoperaatio”, eikä siinä ole kyse vain ”tapahtumista” tai ”konfliktista” tai mistään muusta tilanteen todellisuutta peittelevästä kiertoilmaisusta. Se on *tosiasiassa* täysimittainen sotilaallinen invaasio, joka on jo johtanut lukuisiin siviiliväestön ja sotilaiden kuolonuhreihin, ajanut yli 44 miljoonan ihmisen elämän väkivaltaiseen sekasortoon, ja johtanut yli kahden miljoonan ihmisen (tilanne 13.3.2022) maanpakoon ja pakkosiirtolaisuuteen. Tämä totuus on yksinkertaisesti sanottava ääneen, tekipä se miten kipeää tahansa.

Näin tuomitsemme epäortodoksisina ja hylkäämme kaikki opetukset tai teot, jotka kieltäytyvät kertomasta totuutta tai aktiivisesti tukahduttavat totuutta niistä pahuuden töistä, joita nyt tehdään Kristuksen evankeliumia vastaan Ukrainassa. Tuomitsemme täysin kaiken puheen ”veljessodasta” ja ”Kainin, joka kateudesta murhasi veljensä, synnin toistumisesta” mikäli siinä ei suoraan tunnusteta toisen osapuolen päämäärähakuisuutta ja syyllisyyttä suhteessa toiseen (Ilm. 3:15–16).

Julistamme, että perustamme julistamamme totuudet sekä epäortodoksisiksi tuomitsemamme ja hylkäämämme virheet Jeesuksen Kristuksen evankeliumille ja ortodoksisen kristillisen uskon pyhälle traditiolle. Kutsumme kaikkia tämän julistuksen hyväksyviä ottamaan nämä teologiset periaatteet huomioon kirkollisessa päätöksenteossa. Vetoamme kaikkia, joita tämä julistus koskettaa, pyrkimään ”rauhan sitein säilyttämään Hengen luoma ykseys.” (Ef. 4:3)

Ortodoksisuuden sunnuntaina 13.3.

Vetoomuksen ovat allekirjoittaneet lukuiset ortodoksiteologit, kirkolliset vaikuttajat ja kirkon jäsenet.

Vetoomuksen voi allekirjoittaa ja sen allekirjoittajat löytyvät osoitteesta:

https://publicorthodoxy.org/2022/03/13/a-declaration-on-the-russian-world-russkii-mir-teaching/?fbclid=IwAR1m8MRZ7XX_JCFDLxnPID1_HLIKbF2_hmQ1JmFK3lcTQcqqbbLw5jPrOT78

